

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки Національної академії наук України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Полтавський обласний інститут післядипломної педагогічної
освіти імені М. В. Остроградського

Інновації в початковій освіті:
проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
04-05 березня 2021 року

Полтава, 2021

УДК 373.3:001.895(06)

1-66

Рекомендовано до друку Вченою радою Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол № 10 від 02.04.2021 року)

Редколегія:

Федій О. А. – докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Гібалова Н. В. – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Власенко Н. О. – кандидатка біологічних наук, доцентка кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Процай Л. П. – кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти, природничих і математичних дисциплін та методик їх викладання Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

Рецензенти:

Сулаєва Наталія Вікторівна – докторка педагогічних наук, професорка кафедри музики, декан психолого-педагогічного факультету Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка

Буйдіна Олена Олександрівна – кандидатка педагогічних наук, завідувачка кафедри методики змісту освіти ПОІППО ім. М.В. Остроградського

Інновації в початковій освіті: проблеми, перспективи, відповіді на виклики сьогодення: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (Полтава, 04-05 березня 2021 р.) / Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2021. – 191 с.

У збірнику представлено результати науково-дослідницької діяльності з проблем запровадження інновацій у сучасній початковій освіті. Матеріали збірника подані в авторській редакції.

УДК 373.3:001.895(06)

© ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2021

© Автори статей, 2021

ЗМІСТ

ЗМІСТ	3
Секція 1	
ПСИХОЛОГІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА	7
Благу́н Н. М., Довганич З., ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ДРУГОКЛАСНИКІВ У ПРОЦЕСІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	7
Благу́н Н. М., Кикоть Ю., СУТНІСТЬ ІГРОВОЇ КУЛЬТУРИ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	10
Благу́н Н. М., Угорчак Х., СПОСОБИ ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ	13
Бурда А.М., ПОДОЛАННЯ БАР'ЄРІВ КОМУНІКАТИВНОЇ СОЦІАЛІЗАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ЕСТЕТОТЕРАПІЇ	16
Дущенко О.С., ІННОВАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ОСНОВА ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	19
Лемко Г.І., СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНІ ЧИННИКИ ВИХОВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ	22
Матюшинець Я.В., ІДЕЇ М. ВОЛОДЬКЕВИЧА ПРО ПІДГОТОВКУ ДИТИНИ ДО ЖИТТЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (1900-і рр.)	25
Олійник І. О., ВИХОВАННЯ ЩАСЛИВОЇ ДИТИНИ	28
Пашенко О.В., Пашенко Н.Ю., ОРГАНІЗАЦІЯ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВИТИ	31
Петрук О. М., ПРОЯВ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ	33
Печерських І. Е., РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ УЧНІВ В УМОВАХ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	37
Починок Є.А., ЕРГОНОМІЧНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	39
Секція 2	
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНО- КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	42
Бакуліна Н.В., ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ІНТЕГРОВАНОМУ НАВЧАННІ МОВИ ІВРИТ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ	42
Бібік Н.М., ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ УМІНЬ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	46
Богданець-Білоskalенко Н.І., РОЗВИТОК УМІНЬ САМООЦІНЮВАННЯ ТА ВЗАЄМООЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ «ЩОДЕННИХ 5».	49
Бріцкан Т.Г., СТВОРЕННЯ ВІРТУАЛЬНОГО КЛАСУ ЗА ДОПОМОГОЮ ОНЛАЙН СЕРВІСУ GOOGLE CLASSROOM	52

та зміцнення здоров'я людини, виховують організованість і дисциплінованість, сприяють дружбі та товаришуванню тощо.

Отож, ефективне виховання ціннісних орієнтацій особистості здійснюється на основі загальних суспільних цінностей та під впливом соціально-педагогічних чинників.

Список використаних джерел

1. Бех І. Особистісно зорієнтоване виховання. К.: ІЗМН, 1998. 204 с.
2. Вишневецький О. Теоретичні основи сучасної української педагогіки. Посібник для студентів вищих навчальних закладів. Дрогобич: Коло, 2003. 528 с.
3. Костів В. Родинна педагогіка: У 3-х т. Том II. Основи родинного виховання. Івано-Франківськ, 2006. 288 с.
4. Стельмахович М. Українське національне виховання. *Вибрані педагогічні твори: у 2 т.* Івано-Франківськ-Коломия: Видавничо-поліграфічне товариство «Вік», 2011. Т.1. 520 с.

Матюшинець Я.В.,

аспірантка, викладач кафедри педагогіки та психології

Київського університету імені Бориса Грінченка

ІДЕЇ М. ВОЛОДЬКЕВИЧА ПРО ПІДГОТОВКУ ДИТИНИ ДО ЖИТТЯ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ (1900-і рр.)

Поступ Нової української школи актуалізує пошук продуктивних підходів до створення та діяльності розвивальних середовищ для дітей молодшого шкільного віку; вдосконалення їх функціональності.

Аналіз досліджень з означеної проблематики показав, що діяльність українського педагога-методиста є предметом наукових розвідок сучасних українських учених: В. Вдовенко, О. Гур'янова, В. Постолатій (дидактичні

погляди М. Володькевича) [3], Н. Дічек (продуктивні ідеї М. Володькевича в руслі педагогіки початку ХХ століття) [5], Є. Антипін (окремі аспекти створення розвивальних середовищ для дітей) [1]; О. Барило (провідні ідеї вільного виховання в реформаторській педагогіці кінця ХІХ - першої третини ХХ століття) [2]; Г. Іванюк (соціально-економічні та політичні аспекти розвитку початкової освіти в Україні (1917-1919)) [5].

За результатами вивчення досліджень сучасних науковців нами було виявлено, що незважаючи на значну кількість джерел із окремих аспектів означеної проблематики, нами не було виявлено цілісного дослідження про розвивальні середовища для дітей молодшого шкільного віку на теренах України (початок ХХ століття). З огляду на значущість наукової проблеми, варто здійснити студіювання продуктивних педагогічних ідей попередніх періодів задля інтеграції їх у педагогічну практику сучасних закладів початкової освіти України.

Суголосними до нинішнього інтерпретування актуальних проблем розбудови Нової української школи є ідеї М. Володькевича щодо провідних принципів створення розвивального середовища для дітей молодшого шкільного віку. Окрім того, у праці «Про основоположні принципи, викладання природознавства в середній школі» [4] широко окреслено засоби для ознайомлення школярів із навколишнім світом та явищами природи. Автор названої вище книжки висвітлив основоположну ідею створення розвивального середовища для дітей молодшого шкільного віку, а саме: принцип всебічного розвитку знань, умінь і навичок, здібностей дітей і підготовки їх до подальшого дорослого життя. Відтак, педагогічна діяльність вчителя має бути спрямована на удосконалення особистісних якостей дітей (учнів) [4, с. 4-5]; зважаючи на це, будь-яка діяльність педагога має враховувати їхні інтереси та позитивно впливати на особистісний розвиток. Таким чином, відбувається розвиток фізичних сил дитини та формується усвідомлення алгоритмів та наслідків своєї

діяльності [4, с.27]. Окрім того, середовище школи має формувати в учнів усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків та способів подолання проблемних ситуацій [4, с.31]. Розуміння педагогом індивідуальних особливостей психіки дитини, її інтересів, інтелектуального рівня дають можливість сформулювати загальне уявлення про особистість учня [4, с.39-40]. Тому, в умовах функціонування розвивального середовища для дітей молодшого шкільного віку варто враховувати вищезазначені аспекти, адже вони відіграють вагоме значення для становлення особистості вихованця.

Студіювання першоджерел дає змогу розширити в педагогічному дискурсі знань про здобутки педагогів практиків на початку ХХ століття, зокрема ідеї щодо впливу розвивального середовища початкової школи на особистісне зростання учнів, висвітленої М. Володькевичем. Окремі положення викладені в працях цього педагога можуть слугувати предметом цілісних історико-педагогічних досліджень.

Список використаних джерел

1. Антипін Є. Б. Наступність у вихованні й навчанні дітей дошкільного та молодшого шкільного віку в історико-педагогічному контексті кінця ХІХ – початку ХХ століття / Є. Б. Антипін // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2015. – № 10. – С. 223-230.
2. Барило О. А.. Ідеї вільного виховання в реформаторській педагогіці кінця ХІХ – першої третини ХХ століття : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки / Барило Олена Андріївна; [наук. керівник Коваленко Євгенія Іванівна] ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – Київ, 2004. – 20 с.
3. Вдовенко В. В. Український педагог і методист Микола Володькевич / В. В. Вдовенко, О. В. Гур'янова, В. В. Постолатій // Наук. зап. Кіровоград. держ. пед. ун-т. Серія: Педагогічні науки. – Кіровоград : КДПУ

ім. В. Винниченка, 2011. – Вип. 101. – С. 70 – 79.

4. Володькевич Н. О принципах, которые должны быть положены в основу преподавания естествознания в средней школе. Педагогическая мысль. Издание Коллегии Павла Галагана. Под ред. проф. И.А. Сикорского, пр.-доц. И.И. Гливенко. Вып. II. – К., 1905. – 309 с.
5. Дічек Н. П. Гуманістична спрямованість діяльності першого в Україні (1900–1917 рр.) жіночого приватного комерційного училища Л. М. Володкєвич / Н. П. Дічек // Рідна шк. – 2004. – № 9. – С. 64–66.
6. Іванюк Г. І. Нормативно-правове забезпечення становлення й функціонування нової школи в добу Української революції (1917–1921 рр.) / Г. І. Іванюк. // Збірник матеріалів Всеукраїнського науково-практичного семінару «Розвиток освіти в добу Української революції (1917–1921)». – 2017. – С. 8-10.

Олійник І. О.,

*старший викладач кафедри педагогіки та психології
початкової освіти Кременчуцького педагогічного
коледжу імені А.С.Макаренка*

ВИХОВАННЯ ЩАСЛИВОЇ ДИТИНИ

Феліксологія виховання (від лат. «Felix» – «щасливий», «несе щастя», «приносить щастя») – це науково-педагогічне спрямування теоретичної думки педагога, що розробляє змістовну характеристику виховання, яке забезпечує здатність дитини бути щасливою у цьому житті на цій землі.

Питання феліксології виховання вивчено недостатньо, ним займалися окремі фахівці, серед них Павлова О. П., Щуркова Н. Є., Субетто О. І., Крошка С. А., Мінєнко Г. М.